KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 26.5.2004
COM(2004) 223 konč.

POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU IN EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU

o trošarinskih stopnjah, ki se uporabljajo za alkohol in alkoholne pijače

(predloženo na podlagi člena 8 Direktive Sveta 92/84/EGS o približevanju trošarinskih stopenj za alkohol in alkoholne pijače)

KAZALO

POVZETEK 4

A. Trošarinske stopnje za alkohol in alkoholne pijače 4

B. Struktura trošarine za alkohol in alkoholne pijače 5

1. Uvod 6

1.1. Trošarinski sistem Skupnosti 6

1.2. Trošarina za alkoholne pijače 6

2. Pregled strukture in stopenj trošarine 8

2.1. Splošne opombe 8

2.2. Prvo poročilo Komisije 9

3. Obseg tega (drugega) poročila 9

3.1. Splošno 9

3.2. Delovanje notranjega trga 10

3.3. Konkurenca med alkoholnimi pijačami 15

3.4. Dejanska vrednost stopenj 17

3.5. Širši cilji Pogodbe 19

3.5.1. Zdravstvena in socialna politika 19

3.5.2. Kmetijska politika 20

3.5.3. Širitev Evropske unije 22

3.6. Obdobje preučevanja 22

4. Struktura trošarine, ki se uporablja za alkoholne pijače 22

4.1. Različna obravnava vina in penečega vina 23

4.2. Prilagoditi oznake KN (kombinirane nomenklature), ki se uporabljajo za opredelitev kategorij izdelkov 23

4.3. Uvrščanje izdelkov za trošarinske namene 24

SKLEPNE UGOTOVITVE 27

PRILOGA A *28*

PRILOGA B1 ..... *29*

PRILOGA B2 ..... *31*

PRILOGA B3 ..... *33*

PRILOGA B4 ..... *35*

PRILOGA C *37*

POVZETEK

A. TROŠARINSKE STOPNJE ZA ALKOHOL IN ALKOHOLNE PIJAČE

To poročilo preučuje položaj zakonodaje Skupnosti na področju trošarin za alkohol in alkoholne pijače. Ta zakonodaja je začela veljati 1. januarja 1993 in od takrat ni bila spremenjena. To poročilo je potrebno zaradi člena 8 Direktive Sveta 92/84/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju trošarinskih stopenj za alkohol in alkoholne pijače, ki predvideva redno pregledovanje trošarinskih stopenj za izdelke iz alkohola.

Poročilo je osredotočeno pretežno na naslednje točke: pravilno delovanje notranjega trga, konkurenco med različnimi kategorijami alkoholnih pijač, dejansko vrednost trošarinskih stopenj in širše cilje Pogodbe.

V zvezi z **delovanjem notranjega trga** ugotavlja, da je odprava davčnih meja leta 1993 in dejstvo, da so države članice še naprej uporabljale zelo različne ravni stopenj za alkoholne pijače, povzročilo številne težave, ki ovirajo pravilno delovanje notranjega trga. Težave so posledica včasih visoke davčne obremenitve za izdelke glede na njihovo osnovno vrednost in dejstvo, da so med nekaterimi državami članicami velike razlike v trošarinskih stopnjah. Te razlike predstavljajo možnost za zakonito čezmejno nakupovanje in tudi spodbudo za goljufive transakcije, katerih cilj so trgi držav članic, v katerih so trošarinske stopnje visoke, kar pogosto povzroči izkrivljanje konkurence zaradi davkov, preusmeritev trgovine in omejitev glede svobode gibanja državljanov. Večje približevanje bi veliko pripomoglo k dolgoročni rešitvi teh težav notranjega trga.

Glede **konkurence med različnimi kategorijami alkoholnih pijač** se zdi, da na splošno obseg konkurence med različnimi vrstami alkoholnih pijač nima odločilnega pomena pri določanju njihovih ravni stopenj, in da je povpraševanje po nekaterih vrstah pijač relativno neobčutljivo na spremembe lastne cene ali na spremembe cen konkurenčnih vrst alkoholnih pijač.

Poročilo tudi ugotavlja, da bi zaradi ohranjanja **dejanske vrednosti najnižjih trošarinskih stopenj** države članice lahko razmislile o približno 24% revalorizaciji, ki bi odražala inflacijo od 1. januarja 1993 do 31. decembra 2002. Takšna revalorizacija je potrebna zato, da ne bi najnižje stopnje sčasoma postale nesmiselne.

Glede **širših ciljev Pogodbe** je posebna pozornost namenjena povezavi med obdavčevanjem alkoholnih pijač na eni strani ter zdravstveno in kmetijsko politiko na drugi strani. Glede zdravstvene politike ugotavlja, da večina držav članic običajno pri določanju svojih stopenj ne upošteva preudarkov zdravstvene politike. Glede kmetijske politike pa obdavčevanje vina ostaja zelo sporno. Medtem ko države članice proizvajalke vina menijo, da je treba ohraniti možnost uporabe ničelne stopnje za vino, če tako želijo, pa nekatere druge države članice trdijo, da bi spremembe najnižjih stopenj morale biti možne le z uvedbo pozitivne najnižje trošarinske stopnje za vino. Države članice proizvajalke vina tudi menijo, da je uporaba ničelne najnižje stopnje za vino potrebna kot pomožni ukrep za spodbujanje uravnoteženih razmer na trgu, kar je eden od osnovnih političnih ciljev skupne ureditve trga za vino. Glede **širitve Unije** ugotavlja, da so se vse nove države članice zavezale, da bodo od 1. maja 2004 uporabljale stopnje, ki so enake najnižjim ali višje.

B. STRUKTURA TROŠARINE ZA ALKOHOL IN ALKOHOLNE PIJAČE

Člen 8 Direktive 92/84/EGS zahteva, da Komisija poroča samo o trošarinskih stopnjah, predpisanih v navedeni direktivi. Vendar Komisija meni, da bi bilo treba preučiti spremembe strukture obdavčevanja, ker je to vprašanje, ki je tesno povezano z vprašanjem stopenj samih. To še posebej velja za zadeve v zvezi z uvrščanjem alkoholnih pijač v vsako od kategorij, opredeljenih v direktivi o strukturi (Direktiva 92/83/EGS). Poročilo opredeljuje naslednja tri vprašanja, ki so se pojavila v postopku posvetovanja in zahtevajo posebno pozornost:

1. Vprašanje ali naj se ohrani **možnost, ki omogoča državam članicam, da različno obdavčijo mirne in peneče alkoholne pijače.**

2. **Potreba po posodobitvi sklicevanj na oznake kombinirane nomenklature, na katere se sklicuje Direktiva 92/83/EGS,** za opredelitev kategorij alkoholnih pijač za davčne namene, da bi upoštevali možne spremembe oznak KN od leta 1992 in poenostavili položaj tako za gospodarske subjekte kot za uprave. Posodobitev sklicevanj na oznake KN, ki se uporabljajo, bi se lahko v prihodnje opravila v skladu s postopkom, določenim v členu 24 Direktive 92/12/EGS.

3. Tako trgovci kot državni upravni organi so službe Komisije opozorili na težave pri **uvrščanju alkoholnih pijač v kategorije, ki jih predvideva Direktiva 92/83/EGS,** pri čemer se pritožujejo zaradi različnega uvrščanja in – zato – različnega obdavčevanja istega izdelka v različnih državah članicah. Poročilo opisuje to težavo in predstavlja glavna vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi s to zadevo.

Ob upoštevanju zahtevnosti in številnih politično občutljivih vidikov vprašanja in zaradi dejstva, da je Komisija septembra 2002 sklenila, da ne bo predlagala najnižje trošarinske stopnje za vino, tega poročila ne spremlja predlog direktive. V tej fazi je namen poročila, da se v Svetu, Evropskem parlamentu in Evropskem ekonomsko-socialnem odboru začne obširna razprava. Na podlagi izida te razprave bo Komisija odločila, ali naj vloži predlog o vseh ali nekaterih vprašanjih, obravnavanih v tem poročilu, ali ne.

1. UVOD

1.1. Trošarinski sistem Skupnosti

1. Trošarine so davki na porabo blaga, kot so alkoholne pijače, tobačni izdelki in mineralna olja. Trošarina za te izdelke je pomemben vir prihodka za države članice in skupaj znaša med 1,8 % in 4,5 % BDP (**glej Prilogo A**). Ker države članice lahko določajo zneske trošarine na nacionalni ravni, pod pogojem, da so v skladu z najnižjimi zneski Skupnosti, se trošarinske stopnje v posameznih državah članicah razlikujejo. Države članice lahko pri odločanju o ravneh stopenj upoštevajo ne samo proračunske preudarke, ampak tudi dejavnike kot so zdravstvena, kmetijska politika, tveganje goljufije in izogibanja, zaposlenost, stopnje, ki so jih določile druge države članice, delovanje notranjega trga itd.

2. Sedanji režim je bil uveden 1. januarja 1993. Je rezultat razprav, ki so se začele leta 1985 z Belo knjigo o dokončnem oblikovanju notranjega trga[1] in poznejšega predloga o približevanju trošarine za alkohol in alkoholne pijače[2], v katerem je Komisija predlagala popolno uskladitev trošarin za vse tri kategorije zgoraj navedenih trošarinskih izdelkov, vključno z alkoholnimi pijačami. Vendar Svet ni izbral tega pristopa, niti spremenjenega pristopa, ki ga je Komisija predlagala leta 1989[3], in je bil sestavljen iz najnižjih in ciljnih stopenj, in uskladitev je bila razširjena samo na strukture obdavčitve. Glede stopenj so bili določene samo najnižje stopnje.

3. Trošarinsko blago se giblje med državami članicami predvsem pod režimom odloga plačila trošarine[4]. Podjetja, ki želijo izvajati pretok blaga pod takšnim režimom, morajo pridobiti dovoljenje v državi članici, v kateri imajo sedež. Pošiljke mora spremljati administrativen – ali enakovreden trgovinski – dokument, in blago se obdavči v namembni državi članici. Fizične osebe lahko kupijo blago, za katero so plačane dajatve, v državi članici po svoji izbiri in ga prenesejo v drugo državo članico brez formalnosti in ne da bi jim bilo treba še enkrat plačati dajatev, pod pogojem, da je blago za lastno uporabo in da ga sami prenesejo v namembno državo članico.

1.2. Trošarina za alkoholne pijače

4. Okvir Skupnosti v zvezi s trošarino za alkohol in alkoholne pijače je določen v dveh direktivah. Direktiva Sveta 92/83/EGS[5] o uskladitvi strukture trošarin za alkohol in alkoholne pijače določa skupne opredelitve izdelkov, ki so zavezani trošarini, ki kot taka zagotavlja, da države članice obravnavajo isti izdelek na enak način. Direktiva o

---

1 COM(85) 310 z dne 14.6.1985.
2 COM(87) 328 konč./3 z dne 10.11.1987 (UL C 250, 18.9.1987, str. 4).
3 COM(89) 527 z dne 7.12.1989 (UL C 12, 18.1.1990, str. 12).
4 Direktiva Sveta 92/12/EGS z dne 25. februarja 1992 o splošnem režimu za trošarinske izdelke in o skladiščenju, gibanju in nadzoru takih izdelkov (UL L 76, 23.3.1992, str.1), kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 807/2003 z dne 14. aprila 2003 (UL L 122, 16.5.2003, str.36).
5 Direktiva Sveta 92/83/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uskladitvi strukture trošarin za alkohol in alkoholne pijače (UL L 316, 31.10.1992, str. 21).

strukturi tudi opredeljuje metodo izračuna trošarine in merila, po katerih lahko nekateri izdelki izpolnjujejo pogoje za oprostitev ali za nižje stopnje.

5. Direktiva Sveta 92/84/EGS[6] o približevanju trošarinskih stopenj za alkohol in alkoholne pijače določa najnižje trošarinske stopnje za vsako kategorijo izdelkov. Te najnižje stopnje, nad katerimi lahko države članice določijo svoje nacionalne stopnje, so:

Kategorija izdelkov *(točna opredelitev vsake kategorije je v Direktivi 92/83/EGS)*	**Najnižje stopnje, določene v Direktivi**
Vino in fermentirane pijače, razen vina in piva	**0 EUR** na hl izdelka
Pivo	**0,748 EUR** za eno Plato stopnjo na hl ali **1,87 EUR** za en odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hl
Vmesni izdelki (npr. ojačena vina; likerska vina)	**45 EUR** na hl izdelka
Etilni alkohol in žgane pijače	**550 EUR** na hl čistega alkohola *Opomba: Države članice, ki uporabljajo stopnjo, nižjo od **1000 EUR**, ne smejo znižati svoje nacionalne stopnje. Države članice, ki uporabljajo stopnjo, ki presega **1000 EUR**, svoje nacionalne stopnje ne smejo znižati pod 1000 EUR*

6. Zaradi uvedbe teh najnižjih stopenj leta 1993 je bilo takrat treba povečati stopnje, ki so se uporabljale, v 7 od 12 držav članic[7]. Države članice lahko prosto določijo svoje nacionalne trošarinske stopnje nad temi najnižjimi stopnjami. To je povzročilo, da se v Skupnosti uporabljajo različne ravni obdavčevanja, ki odražajo različne preudarke nacionalne politike. **V prilogah B1 do B4** je podroben pregled stopenj, ki so jih države članice uporabljale za vsako kategorijo izdelkov 1. maja 2004, vključno z državami članicami, ki so se na ta dan pridružile EU.

7. Treba je omeniti, da so se v izjavi, ki je bila vključena v zapisnik ob sprejetju Direktive Sveta 92/84/EGS, države članice zavezale, da bodo ciljne stopnje, ki jih je predlagala Komisija v COM(89) 527, obravnavale kot referenčne stopnje in si prizadevale, da svoje nacionalne stopnje prilagodijo tem ciljnim stopnjam. Te ciljne stopnje so:

---

[6] Direktiva Sveta 92/84/EGS z dne 19. oktobra 1992 o približevanju trošarinskih stopenj za alkohol in alkoholne pijače (UL L 316, 31.10.1992, str. 29).

[7] Za pivo: v Nemčiji, Grčiji, Franciji in Luksemburgu.
Za žgane pijače: v Grčiji, Španiji, Italiji in na Portugalskem.

Etilni alkohol in žgane pijače	1398,1	EUR na hl čistega alkohola
Mirno vino	18,7	EUR na hl izdelka
Peneče vino	33	EUR na hl izdelka
Pivo	1,496	EUR za eno Plato stopnjo na hl v končnem izdelku
Vmesni izdelki	93,5	EUR na hl izdelka

V praksi pa države članice pri spreminjanju svojih nacionalnih stopenj niso vedno upoštevale teh ciljnih stopenj, ampak so izkoristile prožnost, ki jo ponuja izjava, da zaradi posebnih razlogov in zlasti zaradi izpolnjevanja proračunskih potreb prilagodijo svoje trošarinske stopnje na način, ki se razlikuje od načina, ki ga predvidevajo referenčne stopnje.

8. Naslednja tabela prikazuje najnižje stopnje za vsako kategorijo izdelkov v eurih za en odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hektoliter in najnižjo stopnjo, izraženo v eurih na liter izdelka po prostorninski vsebnosti alkohola, po kateri se običajno prodaja.

Kategorija izdelkov	**Najnižja stopnja, izražena za en odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hl**	**Najnižja stopnja, izražena na l izdelka po prostorninski vsebnosti alkohola, po kateri se običajno prodaja**
Vino in fermentirane pijače, razen vina in piva	**0 EUR**	**Vino (12°) 0 EUR**
Pivo	**1,87 EUR**	**Pivo (5°) 0,1 EUR**
Vmesni izdelki	**2,5 EUR**	**Vmesni izdelki (18°) 0,45 EUR**
Etilni alkohol in žgane pijače	**5,5 EUR**	**Žgane pijače (40°) 2,2 EUR**

9. V povprečju skupni prejemki od trošarine za alkoholne pijače predstavljajo **10,5 % skupnih prejemkov od trošarine** ali **0,29 % celotnega BDP držav članic** (glej pregled po državah članicah v **Prilogi A).**

2. PREGLED STRUKTURE IN STOPENJ TROŠARINE

2.1. Splošne opombe

10. Člen 8 Direktive 92/84/EGS določa, da Svet vsaki dve leti na podlagi poročila in, če je primerno, na podlagi predloga Komisije pregleda trošarinske stopnje, določene v navedeni direktivi, in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme potrebne ukrepe. Komisija v poročilu in Svet pri obravnavi upoštevata pravilno delovanje notranjega trga, konkurenco med različnimi kategorijami alkoholnih pijač, dejansko vrednost trošarinskih stopenj in širše cilje Pogodbe.

2.2. Prvo poročilo Komisije

11. Septembra 1995 je Komisija predložila svoje prvo poročilo, ki je poleg alkoholnih pijač obravnavalo tudi tobak in mineralna olja[8]. Predlog ni bil priložen. Ugotovljena je bila znatna stagnacija trošarinskih stopenj, ki so se uporabljale za alkoholne pijače. Navedeno je bilo, da je to takrat pomenilo, da bi ničelna stopnja za vino lahko omejila obseg spremembe za druge izdelke iz alkohola v državi članici sami in v sosednjih državah članicah. Ugotovljeno je bilo, da je pred dokončnim sklepom vprašanje o obdavčevanju alkohola treba še bolj preučiti in se posvetovati z vsemi zainteresiranimi strankami. Medtem lahko države članice, ki uporabljajo najnižje stopnje ali so njihove stopnje blizu najnižjih stopenj, ohranijo obstoječe stopnje in se tako izognejo izkrivljanju trgovine, ki bi ga lahko povzročile prisilne prilagoditve stopenj.

12. Komisija je odločila, da kot del postopka posvetovanja zainteresiranih strank v novembru 1995 v Lizboni pripravi konferenco o trošarinah. To je bila prva faza stalnega postopka posvetovanj. Cilj konference je bil ovrednotiti delovanje trošarinskega režima Skupnosti, ki je bil v veljavi od januarja 1993, in zlasti pomagati Komisiji pri načrtovanju prihodnje trošarinske politike. Na konferenci so se potrdile težave, izpostavljene v poročilu, ter stališča trgovinskih in zdravstvenih združenj ter držav članic, vendar niso našli možne rešitve.

13. 19. septembra 1996 je Evropski parlament sprejel svoje mnenje[9] o pregledu, ki ga je opravila Komisija, in od Komisije zahteval, da preuči in predlaga ustrezne spremembe obstoječih direktiv v skladu s številnimi smernicami in da si prizadeva za pravičen davčni sistem, v katerem ni izkrivljanja konkurence med alkoholnimi pijačami.

3. OBSEG TEGA (DRUGEGA) POROČILA

3.1. Splošno

14. Kot je bilo že navedeno, mora to poročilo pregledati trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za alkohol in alkoholne pijače, ob upoštevanju pravilnega delovanja notranjega trga, konkurence med različnimi kategorijami alkoholnih pijač, dejanske vrednosti trošarinskih stopenj in širših ciljev Pogodbe, kot sta zdravstvena in kmetijska politika.

15. Pred tem poročilom je bil opravljen postopek posvetovanja. Službe Komisije so zahtevale, da države članice v vprašalniku podajo svoja stališča o vsakem elementu, ki bo pregledan. Ker se je postopek posvetovanja začel leta 2001, niso bile vključene države članice, ki so se EU pridružile 1. maja 2004. Zato to poročilo ne odraža njihovih stališč. Trgovinska združenja in zdravstvena združenja so bila tudi povabljena, da predložijo dokumente o stališčih in so imela priložnost to zadevo obravnavati med dvostranskimi srečanji s Komisijo.

---

[8] COM(95)285, 13.9.1995.

[9] UL C 320, 28.10.1996, str. 205.

16. Komisija je zaradi upoštevanja enega od vidikov – konkurence med alkoholnimi pijačami – vključila neodvisnega svetovalca, da je ocenil obseg takšne konkurence (v nadaljnjem besedilu „študija o konkurenci“). Poleg tega je študija preučila gibanje porabe alkoholnih pijač in razloge za takšna gibanja (npr. spremembe obdavčevanja). Poleg tega je za številne države članice preučila vprašanje čezmejnega nakupovanja fizičnih oseb in nezakonita tržna gibanja blaga, za katero je bil plačan davek, preko meja[10]. (Glej sklicevanja na rezultate študije v odstavkih 41, 42, 58).

3.2. Delovanje notranjega trga

17. To poglavje obravnava vpliv stopenj, ki jih uporabljajo države članice, na pravilno delovanje notranjega trga za alkoholne pijače.

18. Prvo poročilo je pri obravnavanju tega vprašanja razlikovalo tri obsežne skupine gibanja trošarinskih izdelkov v Skupnosti: tržna gibanja pod odlogom plačila trošarine, trgovinske posle z blagom, za katero je bil plačan davek, in gibanja izdelkov s strani fizičnih oseb. To razlikovanje se uporablja tudi tukaj.

Tržna gibanja blaga pod režimom odloga plačila trošarine

19. Prvo poročilo ugotavlja, da je glede zakonite trgovine trošarinski sistem Skupnosti na splošno kar dobro deloval, kljub velikim razlikam v trošarinskih stopnjah med državami članicami. Ker se blago giblje pod režimom odloga plačila trošarine, po katerem trošarino plača namembna država članica po stopnjah, ki se uporabljajo v tej državi članici, ni velike verjetnosti, da bi razlike v stopnjah povzročile večje izkrivljanje izbire ali konkurence s strani družb, vključenih v trgovino na tej stopnji distribucijske verige. To so države članice potrdile.

20. Prvo poročilo tudi ugotavlja, da je bilo težje oceniti vpliv, ki ga je imelo neskladje v stopnjah, ki se je nadaljevalo tudi potem, ko so bila ukinjena mejna preverjanja, na goljufivo dejavnost na tem področju in da je prezgodaj za oceno ali takšne goljufije naraščajo. Vendar so kmalu po predložitvi tega poročila države članice izrazile svojo zaskrbljenost zaradi povečanja goljufij na trošarinskem področju. Zato je bila v začetku leta 1997 ustanovljena Skupina za goljufije na visoki ravni na področju trošarin, ki jo sestavljajo predstavniki držav članic in Komisije. Skupina je morala ugotoviti naravo in obseg goljufij ter pomanjkljivosti in slabosti regulativnega in nadzornega sistema in priporočiti rešitve in/ali izboljšave teh sistemov. Skupina je v svojem poročilu z dne 24. aprila 1998[11] ugotovila, da so goljufije na področju tobaka in alkohola dosegle alarmantne razsežnosti. Za Evropsko unijo kot celoto so države članice ocenile, da je bila izguba za leto 1996 približno 1,5 milijard EUR za področje alkohola (okrog 8 % skupnih prejemkov od trošarin za alkoholne pijače). Za tobačne izdelke pa so države članice ocenile, da je bila izguba za leto 1996 približno 3,3 milijard EUR (ali 7,5 % skupnih prejemkov od trošarin za tobačne izdelke). Poročilo tudi ugotavlja, da so se goljufije na področju alkohola osredotočile na zlorabo sistema skladiščenja in gibanja v Skupnosti. To so velike goljufije, katerih cilj so trgi

---

[10] „Study on the competition between alcoholic beverages“, Customs Associates Ltd., februar 2001. Povzetek te študije je na voljo na spletni strani: http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/publications/reports_studies/report.htm

[11] Poročilo Skupine za goljufije na visoki ravni na področju alkohola in tobaka, ki ga je odobril Ekonomsko-finančni svet dne 19. maja 1998.

držav članic z visokimi trošarinskimi stopnjami. Jasno je, da je posledica te velike izgube davčnih prihodkov ogromen dobiček, ki ga goljufi lahko zelo hitro ustvarijo. Poročilo navaja, da so ti dobički posledica zelo visoke davčne obremenitve za izdelke glede na njihovo osnovno vrednost in v nekaterih primerih dejstvo, da so med nekaterimi državami članicami velike razlike v trošarinskih stopnjah in DDV.

21. Številne države članice so v svojih odgovorih v vprašalniku potrdile dejstva, ki jih je v svojem poročilu ugotovila Skupina za goljufije na visoki ravni. Nekatere od njih (Irska, Združeno kraljestvo, Francija) so poročale o povečanem številu primerov goljufij s spremembo smeri, ko blago, ki se giblje iz ene države članice v drugo pod režimom odloga plačila trošarine, med prevozom spremeni smer, pogosto v državo članico, ki uporablja relativno visoke trošarinske stopnje. Druge države so poročale, da se je povečalo tihotapstvo alkohola iz tretjih držav (tak primer je Finska) ali povečanje domače destilacije in odvzema alkoholnih pijač, ki so bile nedovoljeno prinesene v državo iz drugih držav članic (tak primer je Švedska). Vendar so o naraščanju goljufij na področju alkohola in alkoholnih pijač poročale tudi države, ki uporabljajo relativno nizke trošarinske stopnje (kot je Portugalska), zlasti v obliki izogibanja trošarinam. Komisija je od posameznih družb v sektorju alkohola tudi izvedela, da se povečuje število primerov nepotrjevanja gibanj znotraj ES in gibanj proti tretjim državam, pri čemer so te družbe odgovorne za plačilo trošarine za blago, ki ni doseglo namembnega kraja.

22. Po priporočilih Skupine za goljufije na visoki ravni so Komisija in države članice sprejele številne pobude za boj proti goljufijam. Tak primer je sprejetje priporočila Komisije o imetnikih skladišč[12], in informatizacija gibanja in sistema za nadzor trošarinskih izdelkov[13]. Te pobude bodo izboljšale učinkovitost sedanjih regulativnih in nadzornih sistemov in olajšale boj proti goljufijam in utaji.

Poslovne dejavnosti, ki vključujejo blago, za katero je bil plačan davek

23. Prvo poročilo ugotavlja, da samo majhen odstotek trgovinskega poslovanja v Skupnosti poteka zunaj režima odloga plačila trošarine. To zagotovo še vedno velja za trgovinsko poslovanje med trgovci, za katero se uporablja postopek člena 7 Direktive 92/12/EGS. V takšnih primerih se gibanje med državami članicami izvede s poenostavljenim administrativnim dokumentom in trošarina, plačana v državi članici odhoda, se povrne ob predložitvi dokazila o plačilu trošarine v namembni državi članici. Države članice niso opozorile na nobene resne težave, čeprav je ena država članica (Združeno kraljestvo) navedla, da je imela resne težave zaradi goljufivih zahtevkov za povračilo trošarine za blago, ki dejansko ni nikoli zapustilo Združenega kraljestva in/ali zanj ni nikoli veljala trošarina Združenega kraljestva. Vendar je Združeno kraljestvo poostrilo postopke povračil, kar je učinkovito odpravilo možnosti za te vrste goljufij. Ta izkušnja ponazarja, da goljufi delujejo v tistem sistemu, ki se jim v danem trenutku zdi najšibkejši, da so zelo prilagodljivi in potem, ko se okrepi en sistem, svoje dejavnosti preprosto preusmerijo na izkoriščanje

---

[12] Priporočilo Komisije 2000/789/ES z dne 29. novembra 2000, ki določa smernice za odobritev imetnikov skladišč na podlagi Direktive Sveta 92/12/EGS za trošarinske izdelke (UL L 314, 14.12.2000 str. 29).

[13] Odločba št. 1152/2003/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. junija 2003 o informatizaciji gibanja in nadzora trošarinskih izdelkov (UL L 162, 1.7.2003, str. 5).

drugega sistema. Zato pri preučevanju, kaj bi bilo treba narediti za okrepitev, sistemov ne smemo gledati posamezno.

24. Glavni razvoj, o katerem je treba poročati pod tem naslovom, se nanaša na prodajo na daljavo (prodaja blaga, ki ga neposredno ali posredno prodajalec odpošlje ali pripelje končnemu potrošniku ali pa se to opravi v imenu prodajalca). Veliko število držav članic je poročalo o porastu prodaje na daljavo končnim potrošnikom, zlasti na področju vina in žganih pijač, kar je posledica razvoja e-trgovine. Postopki, ki se uporabljajo za takšno prodajo, so določeni v členu 10 Direktive 92/12/EGS in vključujejo plačilo trošarine v namembni državi članici, in jo plača prodajalec ali se plača v njegovem imenu. Povečanje te vrste trgovine dokazuje povečanje registracije gospodarskih subjektov iz drugih držav članic za plačilo trošarine za prodajo na daljavo, o katerem poročajo številne države članice.

25. Vendar številne države članice (predvsem tiste, ki uporabljajo visoke ravni obdavčitve) poročajo, da družbe za internetno prodajo s sedežem v državah z nizkimi trošarinskimi stopnjami vse več prodajajo izdelke, za katere so plačani davki, kupcem na ozemlju z višjo obdavčitvijo brez plačila ustrezne trošarine v državi prejemnici. To se do neke mere pripisuje zapletenosti postopkov za plačilo trošarine v namembni državi članici ter stroškom za skladnost ravnanja s tem postopkom, ki so zlasti za mala in srednja podjetja pogosto nesorazmerni z vrednostjo opravljenih poslov. Ta položaj ne omogoča niti trgovcem niti državljanom, da bi v celoti izkoristili notranji trg. V drugih primerih pa je očitno, da so bile spletne strani, ki nudijo alkoholne pijače, vzpostavljene z namenom izkoriščanja različnih stopenj v državah članicah. Prodani izdelki se po pošti pošljejo kupcem v drugih državah članicah in jasno je, da je takšne pošiljke na notranjem trgu, kjer je pravilo prost pretok blaga, težko nadzirati.

26. Zgoraj navedene težave prodaje na daljavo Komisija bolj podrobno obravnava v poročilu o delovanju določb členov 7 do 10 Direktive 92/12/EGS. Poročilo in priloženi predlog direktive predlagata poenostavitve postopkov prodaje na daljavo ter stopnjo liberalizacije za nakup alkoholnih pijač na daljavo[14]. Več podrobnosti je navedenih v poročilu in predlogu o členih 7 do 10 Direktive 92/12/EGS[15], ki ga je Komisija sprejela dne 2. aprila 2004.

Čezmejno nakupovanje

27. V skladu z načeli notranjega trga fizične osebe lahko kupijo blago, za katero je plačana trošarina, v državi članici po svoji izbiri in ga prenesejo v drugo državo članico ne da bi jim bilo treba še enkrat plačati dajatev. Pogoj je, da je blago za lastno uporabo fizičnih oseb in njihovih družin in ga sami prenesejo v namembno državo članico (člen 8 Direktive 92/12/EGS). Pri določanju ali so trošarinski izdelki za osebno uporabo potnika in njegove družine morajo države članice upoštevati številna merila, eno od katerih je količina izdelkov, ki se prenašajo (glej člen 9 Direktive 92/12/EGS). Za namene uporabe tega zadnjega merila lahko tudi določijo okvirne količine, izključno kot obliko dokazila. Treba je tudi povedati, da so do

---

[14] V tem smislu prodaja na daljavo pomeni postopek, ko prodajalec odpošlje ali prepelje trošarinske izdelke kupcu, ali se to opravi v imenu prodajalca. Kupovanje na daljavo pomeni postopek, ko kupec opravi odpremo ali prevoz ali se to opravi v njegovem imenu.

[15] COM(2004)227, 2.4.2004.

konca leta 2003 tri države članice (Švedska, Danska in Finska) imele dovoljenje za omejevanje količine trošarinskih izdelkov (vključno z alkoholnimi pijačami), ki jih na njihovo ozemlje prinesejo potniki, ki prihajajo iz drugih držav članic, brez nadaljnjega plačila trošarine (glej člen 26 Direktive 92/12/EGS).

28. Glede obsega čezmejnega nakupovanja prvo poročilo ugotavlja, da je ta pojav na splošno zelo razširjen in da narašča od leta 1992, zlasti proti državam, ki uporabljajo stopnje, ki so znatno višje od stopenj, ki jih uporabljajo sosednje države članice. Poročilo tudi ugotavlja, da je splošno sprejeto, da so razlike trošarinskih stopenj pomemben dejavnik. O tem vprašanju poročilo Skupine za goljufije na visoki ravni ugotavlja, da je poleg velikih goljufij skupin storilcev kaznivih dejanj veliko goljufij tudi s pomočjo manjših zlorab veljavnih predpisov, ki vključujejo blago, za katero je bil plačan davek/trošarina, in je posledica velikih razlik v davčnih in trošarinskih stopnjah med državami članicami.

29. V svojih odgovorih v vprašalniku države članice, ki uporabljajo relativno nizke davčne stopnje za alkoholne pijače, niso izrazile večje zaskrbljenosti zaradi čezmejnega nakupovanja in na splošno nimajo podatkov o njegovem obsegu. Države članice z visoko obdavčitvijo pa to vprašanje bolj pozorno spremljajo. Združeno kraljestvo na primer opravlja letno raziskavo o mednarodnih potnikih v različnih pristaniščih in na letališčih v državi. Na podlagi te raziskave je ocenilo, da se je skupna utaja prihodkov in izgube (trošarina in DDV) zaradi tihotapstva alkoholnih pijač vseh vrst, za katere so bili plačani davki/trošarina, čez Rokavski preliv, povečala od 70 milijonov GBP na okrog 285 milijonov GBP v letu 1999. Največji del skupnih izgub je predstavljalo pivo. Pri tem so imele zelo pomembno vlogo razlike v trošarinskih stopnjah, čeprav so pomembni tudi drugi dejavniki, kot so cene pred obdavčitvijo, devizni tečaji in cene prevoznin. Danska je ocenila, da so čezmejni nakupi kot odstotek skupne porabe Dancev leta 2000 predstavljali 18 % za pivo, 13,5 % za vino in 27 % za žgane pijače. Na Švedskem se je čezmejno nakupovanje povečalo v drugi polovici devetdesetih let, kar je bila verjetno posledica razlik v obdavčitvi. Leta 2000 je to predstavljajo skupaj 1,26 litra čistega alkohola na osebo starejšo od 15 let. To je predstavljalo 17 % skupne porabe. Za žgane pijače je bilo to 27 %, za pivo 12 % in za vino 14 %. Na Finskem je obmejna trgovina z alkoholnimi pijačami pretežno potekala s tretjimi državami, ker so zlasti pomembne razlike v cenah med Finsko ter Rusijo in Estonijo. Do sedaj obmejna trgovina z drugimi državami članicami ni predstavljala večje težave, vendar Finska pričakuje, da se bo to spremenilo po širitvi EU. Trgovinske organizacije v državah članicah kot sta Belgija in Nizozemska, ki uporabljajo bolj „zmerne“ ravni obdavčitve, so se tudi pritožile o negativnih posledicah za svoje člane zaradi čezmejnih nakupov državljanov v državah članicah, ki za vino in peneče vino uporabljajo ničelno stopnjo ali stopnjo, ki je blizu nič.

30. Na Švedskem, Danskem in Finskem na prihodnji razvoj prihodkov od alkohola in alkoholnih pijač že vpliva ali pa bo vplivalo prenehanje dovoljenja z dne 31. decembra 2003 za omejevanje količine trošarinskih izdelkov, ki jih na njihovo ozemlje prinesejo potniki, ki prihajajo iz drugih držav članic, brez nadaljnjega plačila trošarine, in širitev EU. V državah članicah neprestano poteka razprava o posledicah, ki naj bi jih ti dogodki imeli na raven njihovih trošarinskih stopenj. Danska je znižala trošarinsko stopnjo za žgane pijače za 45 %, kar je začelo veljati oktobra 2003, Finska pa je linearno zmanjšala stopnje (pivo za 32 %, vino za 10 % in žgane pijače za 44 %), ki so začele veljati 1. marca 2004. Posledice teh znižanj stopenj za davčne

prihodke teh držav članic bodo odvisne od vpliva, ki ga bodo imela na skupno porabo, in predvsem obsega, do katerega bo čezmejno nakupovanje in čezmejno tihotapstvo nadomestila redna prodaja v teh državah članicah.

31. Zgoraj opisane razmere kažejo, da državljani na široko uporabljajo možnost kupovanja blaga, za katero je bila plačana trošarina, v državi članici po svoji izbiri in ga prenesejo v drugo državo članico ne da bi jim bilo treba še enkrat plačati trošarino. To je popolnoma zakonito in je temeljna svoboščina za državljane na notranjem trgu. Očitno je tudi, da takšne čezmejne nakupe v veliki meri povzročajo razlike v obdavčitvi med državami članicami. Za nadzor, ali je blago, ki ga prenašajo fizične osebe, za gospodarsko in ne za zasebno rabo, so potrebna fizična preverjanja potnikov. Vendar sistematični nadzor notranjih meja ni združljiv s temeljnimi načeli notranjega trga, vsebovanimi v členu 14 Pogodbe, takšni pregledi naj bodo samo občasni (naključni pregledi) in so del načina notranjega spremljanja, ki zajema celotno ozemlje države članice. Takšen nadzor naj bo tudi skladen s splošnimi načeli zakonodaje Skupnosti in se zlasti ne sme izvajati na samovoljen ali nepotrebno omejevalen način[16]. Nadzor potnikov in način kako ga nekatere države članice izvajajo, pogosto pri potnikih povzroči razdraženost in je povzročil številne pritožbe Komisiji zoper te države članice. Potniki pogosto menijo, da že samo dejstvo, da se davčni nadzor še vedno izvaja, ovira njihovo pravico prostega pretoka na notranjem trgu. To poročilo ne obravnava vprašanja glede obsega, do katerega države članice lahko še vedno izvajajo nadzor potnikov. Jasno pa je, da je razlog, da številne države članice še vedno izvajajo nadzor potnikov zaradi ločevanja dejanskega čezmejnega nakupovanja od tihotapljenja blaga, za katero je bila plačana trošarina, v veliki meri uporaba ravni trošarinskih stopenj, ki močno presegajo stopnje, ki jih uporabljajo njihove sosednje države članice.

Delovanje notranjega trga - ugotovitve

32. Iz zgornje analize je jasno, da je odprava davčnih meja leta 1993 in dejstvo, da so države članice še naprej uporabljale zelo različne ravni stopenj za alkoholne pijače, na notranjem trgu povzročilo številne težave, čeprav je včasih koristno za potrošnike.

33. Poleg tega se posamezni gospodarski subjekti in organizacije proizvajalcev alkoholnih pijač v nekaterih državah članicah pritožujejo nad izkrivljanjem konkurence in preusmeritvijo trgovine, ki je posledica velikih razlik v stopnjah. Proizvajalci in trgovci s sedežem v državah članicah ali v nekaterih regijah držav članic, ki uporabljajo visoke ravni trošarinskih stopenj, opozarjajo na visoke ravni obdavčenja, ki se uporabljajo in na negativne posledice goljufij in tihotapstva na njihovo dejavnost in tudi na čezmejno nakupovanje, ki ga povzroča obdavčenje (čeprav priznavajo, da je to iz stališča potrošnika popolnoma zakonito).

34. Večina držav članic se strinja, da pravilno delovanje notranjega trga zahteva nadaljnje približevanje stopenj. Vendar ni sporazuma, kako naj bi to dosegli. Države članice z visoko obdavčitvijo poročajo o povečanju čezmejnega nakupovanja, tihotapstva in gospodarskih goljufij zaradi različnih stopenj in poudarjajo, da je treba povečati vse najnižje stopnje. Številne druge pa poudarjajo, da so potrebna tudi prizadevanja držav članic, ki uporabljajo zelo visoke stopnje. Glede slednjih je treba

[16] V zvezi s tem glej Sodbo SES z dne 27.4.1991 v primeru 321/87.

povedati, da sta Danska in Finska nedavno znatno znižali svoje stopnje za nekatere alkoholne pijače, ker je 31. decembra 2003 prenehalo veljati odstopanje za omejevanje količine alkohola, ki ga potniki v Skupnosti lahko prinesejo s seboj, in v pričakovanju širitve EU 1. maja 2004.

3.3. Konkurenca med alkoholnimi pijačami

35. To poglavje obravnava obseg konkurence med različnimi vrstami alkoholnih pijač in ali bi bilo treba uskladiti trošarine, ki se uporabljajo za konkurenčne kategorije.

36. Ravni najnižjih stopenj za različne kategorije izdelkov, kot so določene v Direktivi 92/84/EGS, so rezultat političnega kompromisa in samo v omejenem obsegu odražajo vprašanje konkurence. Najnižje stopnje za pivo so bile določene na relativno nizki ravni, za kar bi lahko rekli, da odraža dejstvo, da je pivo konkurenca vinu, za katero je bila najnižja stopnja določena na nič. Stopnje za žgane pijače in v omejenem obsegu za vmesne izdelke (ki vsebujejo destilirani alkohol), so bile določene na veliko višji ravni na prostorninsko vsebnost alkohola, kar bi lahko razlagali, kot da pomeni, da med temi izdelki in pivom ter vinom ni konkurence ali pa je omejena.

37. Direktiva 92/84/EGS kot taka ne zahteva, da države članice določijo svoje nacionalne stopnje za različne kategorije izdelkov na primerljivih ravneh na prostorninsko vsebnost alkohola. Vendar morajo pri določanju svojih stopenj spoštovati splošno določbo Pogodbe ES in zlasti člen 90, ki navaja, da notranji davki ne smejo diskriminirati izdelkov drugih držav članic ali posredno zaščiti druge nacionalne izdelke. Na podlagi te določbe je Sodišče Evropskih skupnosti odločilo (v primeru C-170/78), da kadar države članice ni moč šteti za proizvajalko določene pijače (vina), te pijače ne more obdavčiti na način, s katerim bi zaščitila najbližjega domačega konkurenta (pivo). Zato morajo vse države članice, ki ne proizvajajo vina, vino in pivo obdavčiti po primerljivih stopnjah in pri tem upoštevati njihovo vsebnost alkohola in je tako njihova svoboda pri določanju trošarinskih stopenj ovirana. V novejšem primeru (C-166/98) je bilo Sodišču predloženo vprašanje v zvezi z veljavnostjo direktiv 92/83/EGS in 92/84/EGS v predhodno odločanje na podlagi člena 234 Pogodbe ES. Vprašanje je bilo, ali so te direktive neveljavne z vidika Pogodbe ES in zlasti drugega odstavka člena 90, ker zahtevajo, da države članice povišajo davek na pivo na najnižjo stopnjo in tako povzročijo razlike v obdavčitvi, ki lahko povzročijo diskriminacijo med vinom in pivom. Sodišče je odločilo, da obravnavanje predloženega vprašanja ni razkrilo nobenega dejavnika, ki bi lahko vplival na veljavnost teh direktiv, in med drugim trdilo, da države članice zadržijo dovolj široke meje za presojo, da zagotovijo, da razmerje davkov na vino in pivo izključuje zaščito domače proizvodnje v smislu člena 90 Pogodbe.

38. Države članice so na splošno navedle, da obseg, do katerega en izdelek konkurira drugemu nima odločilnega pomena pri določanju ravni stopenj, ki se uporabljajo za različne kategorije izdelkov. Menijo, da cena ni glavni dejavnik, ki vpliva na izbiro potrošnika in da so drugi dejavniki (navade, priložnost, kultura, podnebje) lahko bolj in vsaj enako pomembni. Zato razen zahtev, ki izhajajo iz zgoraj navedene določbe Pogodbe ES, njihove stopnje tega vprašanja na splošno ne upoštevajo. To je prikazano v tabeli v **Prilogi C**, ki prikazuje trošarinske stopnje, izražene za en odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hektoliter, ki se uporabljajo za različne kategorije alkoholnih pijač. Države članice z visoko obdavčitvijo (zlasti Danska,

Švedska, Združeno kraljestvo in Irska) pa so v svojih odgovorih v vprašalniku poudarile, da v nasprotju z državami članicami proizvajalkami vina, morajo konkurenčne izdelke obdavčiti enako glede na sodno prakso SES, medtem ko lahko države članice, ki proizvajajo tako vino kot pivo, svoje ravni določajo svobodno brez upoštevanja vprašanja konkurence.

39. Proizvajalci piva in vina menijo, da konkurenca med različnimi vrstami alkoholnih pijač nima velikega pomena. Zlasti pridelovalci vina menijo, da ničelna stopnja za vino ne predstavlja nobene težave glede konkurence z drugimi alkoholnimi pijačami iz dveh razlogov. Prvi je, da poraba namiznih vin in tudi kakovostnih vin v državah članicah, ki uporabljajo ničelno stopnjo ali stopnjo, blizu ničelne stopnje, upada. Ti pridelovalci tudi menijo, da konkurenca med različnimi pijačami ni odvisna od cene, ampak od drugih dejavnikov, kot so tradicija, kultura, čas in kraj porabe, moda, starost, socialno okolje in trženje.

40. Proizvajalci žganih pijač pa po drugi strani gledajo na sedanje ravni najnižjih stopenj kot na institucionalizacijo diskriminacije žganih pijač, ki jo vključujejo nacionalne trošarinske politike. Njihovo stališče je, da si do neke mere vsi izdelki konkurirajo in da bi bilo zato treba diskriminacijo žganih pijač v nasprotju s pivom in vinom zmanjšati z znižanjem najnižje stopnje za žgane pijače. Menijo, da lahko trošarine vplivajo tudi na tržne deleže različnih kategorij alkoholnih pijač zaradi konkurence preko cen. Zlasti v državah z visoko obdavčitvijo so žgane pijače bolj občutljive na cene kot druge kategorije.

41. Študija konkurence med alkoholnimi pijačami je preučila lastno cenovno elastičnost povpraševanja po različnih kategorijah pijač (razmerje med povpraševanjem po določeni vrsti izdelka in njegovo lastno ceno) ter navzkrižno cenovno elastičnost povpraševanja za te kategorije (razmerje med povpraševanjem po določeni vrsti izdelka in cenami drugih kategorij izdelkov)[17]. Navzkrižna cenovna elastičnost nakazuje stopnjo konkurence med pijačami. Preden pa pogledamo rezultate, je treba opozoriti na težave tega pristopa, na katere je opozoril svetovalec. Najprej je ugotovil, da je v večini držav članic zelo malo podatkov o cenah alkoholnih pijač in/ali njihova kakovost ni zadostna za grobo oceno navzkrižne cenovne elastičnosti alkohola. Ugotovil je tudi, da na porabo alkoholnih pijač in na stopnjo prehoda na druge kategorije pijač vpliva vrsta dejavnikov. Na primer odnos potrošnikov do porabe vina se lahko z leti spremeni in vodi v večjo porabo vina na škodo drugih kategorij pijač, čeprav je to v nasprotju s sedanjim trendom. Tako velikokrat prehod na vino ni odvisen od cene vina glede na druge pijače, to pomeni, da bi do prehoda prišlo tudi, če bi bile relativne cene v zadevnih letih stabilne. Svetovalec je poudaril, da je bilo zato izredno težko oceniti vplive cen na porabo, ker je zelo verjetno, da so spreminjajoči okusi potrošnikov kritični dejavnik, ki vpliva na prehod med pijačami. Dejstvo pa je, da se je v zadnjih letih zmanjšala poraba tako kakovostnih vin kot namiznih vin[18].

---

17 Ugotovitve te študije ne posegajo v analizo Komisije v primerih konkurence.

18 Na ravni EU-15 se ocenjuje, da se je celotna poraba na prebivalca zmanjšala od približno 37 l v letu 1990 na približno 33 l v letu 2002. Poraba namiznega vina se je zmanjšala od 20,5 l na približno 15 l. Ti trendi so močnejši v nekaterih južnih državah, ki pridelujejo vino. Na primer celotna poraba na prebivalca v Italiji se je zmanjšala od okrog 63 l na 47 l in v Franciji od 67 l na približno 58 l.

42. Za države/izdelke, za katere so bili podatki o cenah zadovoljivi, je svetovalec izdelal ocene lastne cenovne elastičnosti in navzkrižne cenovne elastičnosti. Večina njegovih ocen lastne cenovne elastičnosti vsake kategorije izdelkov je bila negativna, vendar ni veliko odstopala od nič, kar bi lahko nakazovalo, da je povpraševanje po vseh vrstah alkoholnih pijač relativno neelastično (povpraševanje ni zelo občutljivo na spremembe lastne cene). Rezultati njegovih ocen navzkrižne cenovne elastičnosti na splošno tudi kažejo relativno neelastične odzive, kar nakazuje, da se zdi, da povpraševanje po eni vrsti alkoholne pijače ni preveč odvisno od cen drugih alkoholnih pijač.

Konkurenca med alkoholnimi pijačami - ugotovitve

43. O tem vprašanju je težko pripraviti trdne zaključke na podlagi različnih stališč, ki so bila izražena, in rezultatov študije konkurence. Na to, da potrošnik izbere določeno kategorijo izdelkov, vplivajo različni dejavniki, eden od teh je cena, ki pa je funkcija ravni trošarine, ki se uporablja. Obseg, do katerega ravni trošarine vplivajo na potrošnikovo izbiro, je v različnih državah članicah različen in je običajno bolj pomemben v državah članicah, kjer je trošarina visoka in predstavlja večji delež cene.

3.4. Dejanska vrednost stopenj

44. Drugi element, ki ga je treba obravnavati v skladu s členom 8 Direktive 92/84/EGS, je dejanska vrednost trošarinskih stopenj. Z drugimi besedami, ali bi bilo treba upoštevati vpliv inflacije od uvedbe najnižjih stopenj ali pa naj se to prepusti državam članicam? Po podatkih Statističnega urada Evropskih skupnosti o letni stopnji spremembe HICP (harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin) je od leta 1993 do leta 2002 skupna stopnja inflacije v celotni EU za obdobje od 1. januarja 1993 do 31. decembra 2002 znašala 24,04 %[19].

45. Z revalorizacijo najnižjih stopenj za ta odstotek dobimo naslednje rezultate:

[19] Pristna vrsta HICP se začne z indeksom za leto 1997. Podatki pred letom 1997 temeljijo na približku HICP. Uporabljene so bile naslednje letne stopnje spremembe HICP: 1993: 3,4%; 1994: 2,8%; 1995: 2,8%; 1996: 2,4%; 1997: 1,7%; 1998: 1,3%; 1999: 1,2%; 2000: 1,9%; 2001: 2,2%; 2002: 2,1%.

Izdelek	*Stopnja izražena na*	*Sedanja najnižja stopnja*	*Indeksirana najnižja stopnja dne 1. 1 .2003 (sedanja stopnja x 1,24)*
Vino (mirno in peneče)	**Hl**	**0 EUR**	**0 EUR**
Pivo	**Plato stopnjo na hl ali odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hl**	**0,748 EUR** ali **1,87 EUR**	**0,93 EUR ali 2,32 EUR**
Vmesni izdelki	**Hl**	**45 EUR**	**56 EUR**
Alkohol	**Hl čistega alkohola**	**550 EUR**	**682 EUR**

46. Takšna revalorizacija 1. maja 2004 bi zahtevala, da bi nekatere države članice takole povišale svoje stopnje:

a) Povišanje stopnje, ki se uporablja za pivo, v sedmih državah članicah (Luksemburg, Nemčija, Španija, Češka; Litva, Latvija, Malta);

b) Povišanje stopnje, ki se uporablja za vmesne izdelke, v sedmih državah članicah (Grčija, Španija, Italija, Portugalska, Madžarska, Malta, Ciper);

c) Povišanje stopnje, ki se uporablja za žgane pijače, v treh državah članicah (Italija, Ciper, Slovaška);

47. Večina držav članic se je v svojih odgovorih v vprašalniku izrekla v korist povišanja najnižjih stopenj v skladu z inflacijo, da se ohrani njihova dejanska vrednost. Z nekatere pa je to možno le z uvedbo pozitivne stopnje za vino, da se ne bi povečala odstopanja med vinom in drugimi alkoholnimi pijačami, čeprav uskladitev z inflacijo brez uvedbe pozitivne stopnje za vino le ponovno vzpostavlja razmere, kakršne so bile 1. januarja 1993. Prvo poročilo ugotavlja, da je prišlo do znatne stagnacije trošarinskih stopenj, ki se uporabljajo, in navaja, da to pomeni, da bi ničelna stopnja za vino lahko omejila obseg spremembe za druge izdelke iz alkohola v državi članici sami in v sosednjih državah članicah. Veliko držav članic pa meni, da so razmere v vsaki državi članici drugačne in da so odvisne od dejavnikov kot so tradicija, kultura ter kraj in čas porabe.

Dejanska vrednost stopenj - ugotovitve

48. Povečanje najnižjih stopenj, da se obračuna inflacija, po definiciji ne zagotovi povišanj dejanske vrednosti. Po drugi strani pa bi opustitev ohranjanja posebnih najnižjih stopenj v skladu z inflacijo povzročila erozijo njihove dejanske vrednosti. Zato so takšna povišanja najnižjih stopenj potrebna zato, da se ohrani raven, s katero se je strinjal Svet leta 1992, kot minimalno zahtevo za zagotovitev delovanja notranjega trga brez davčnih meja. V tej zvezi je treba povedati, da so bile najnižje stopnje za druge trošarinske izdelke (tobačni izdelki in mineralna olja) povišane v skladu z inflacijo. Sedanji trošarinski sistem za alkohol pa je sistem najnižjih stopenj

in države članice lahko povišajo stopnje, ki jih uporabljajo, da upoštevajo inflacijo, brez spremembe sedanjega sistema.

49. Glede alkoholnih pijač pa številne države članice to vprašanje povezujejo z vprašanjem uvedbe pozitivne najnižje stopnje za vino, ki ostaja zelo sporno (glej oddelek 3.5.2.).

3.5. Širši cilji Pogodbe

50. Člen 8 Direktive 92/84/EGS zahteva, da se ob pregledu trošarinskih stopenj, ki se uporabljajo za alkoholne pijače, upoštevajo širši cilji Pogodbe. Zdravstvena politika, kmetijska politika, regionalni cilji, razvoj podeželja in kulturne zadeve so tudi pomembne v okviru tega poročila. Druge zadeve, ki jih je treba upoštevati, pa so širitev in vpliv predlaganih ukrepov na države kandidatke.

3.5.1. Zdravstvena in socialna politika

51. Člen 152 Pogodbe določa, da se pri opredeljevanju in izvajanju vseh politik in dejavnosti Skupnosti zagotavlja visoka raven varovanja zdravja ljudi. O tem vprašanju prvo poročilo navaja, da je obdavčevanje alkohola možen način odvračanja od prekomernega uživanja, kar ima lahko pozitivne posledice glede zmanjšanja težav, povezanih z uživanjem alkohola, alkoholizmom in zlorabo alkohola. Vendar v zadnjih nekaj letih zdravniška poročila poudarjajo tudi pozitivni prispevek nekaterih alkoholnih pijač za zdravje, če se pijejo zmerno.

52. Na nacionalni ravni je večina držav članic v svojih odgovorih v vprašalniku navedla, da preudarki zdravstvene politike ne vplivajo na raven stopenj, čeprav jih je nekaj dodalo, da obstaja pritisk zdravstvenih organizacij. Samo v eni državi članici (na Švedskem) zdravstveni cilji prevladujejo pri določanju ravni dajatve. V drugih državah z visoko obdavčitvijo (na primer Finska, Združeno kraljestvo in Danska) pa je to danes manj pomembno kot je bilo v preteklosti. Kot razlog za to Združeno kraljestvo ugotavlja, da so znanstveni izsledki o koristih in nevarnostih uživanja alkohola nasprotujoči.

53. Proizvajalci poudarjajo svoja prizadevanja za spodbujanje odgovornega odnosa do uživanja alkohola. Po mnenju proizvajalcev velika večina evropskih potrošnikov pije razumno, zmerno in z užitkom. Menijo tudi, da lahko zmerno uživanje alkohola pozitivno vpliva na zdravje, ne glede na vrsto pijače. Menijo, da politike, katerih cilj je znižati celotno porabo na prebivalca z visokim obdavčenjem, niso naslovljene na ljudi, ki zlorabljajo izdelek, in da izkušnje kažejo, da ima lahko tak pristop celo nenamerne škodljive učinke (npr. tihotapstvo in nezakonita proizvodnja).

54. Zdravstvene organizacije, in zlasti Eurocare (zagovarjanje preprečevanja z alkoholom povezane škode v Evropi) menijo, da bi obdavčitev morala zagotoviti visoko raven cen, ker je jasna povezava med ceno in porabo. Nadalje menijo, da bi davki od alkohola morali biti namenjeni financiranju dejavnosti nadzora nad alkoholom, vključno z zdravstveno vzgojo, raziskavami politike alkohola in podpore zdravstvu. V zvezi z zadnjim vidikom poudarjajo, da je Komisija v Beli knjigi o

rasti, konkurenčnosti in zaposlovanju[20] že zahtevala internalizacijo zunanjih stroškov porabe alkoholnih pijač. Glede ugodnih učinkov uživanja alkohola se Eurocare ob tem, da zahteva veliko previdnost pri pripisovanju ugodnih učinkov uživanju alkohola, strinja, da so razlike med pijačami minimalne: zdi se, da večina ugodnih učinkov izhaja iz alkohola v vinu, pivu in žganih pijačah in ne iz drugih sestavin pijač.

Zdravstvena in socialna politika - ugotovitve

55. Večina držav članic pri določanju svojih stopenj običajno ne upošteva preudarkov zdravstvene politike, čeprav jim sedanja zakonodaja ES, ki določa samo najnižje stopnje, daje precej manevrskega prostora za vključitev preudarkov javnega zdravja v svoje davčne politike. Da bo trošarina lahko imela dolgoročno vlogo kot sredstvo zniževanja celotne porabe in kot sredstvo internalizacije zunanjih ali družbenih stroškov zlorabe alkohola, nekatere države članice menijo, da je minimalna zahteva povišati najnižje stopnje v skladu z inflacijo.

3.5.2. Kmetijska politika

56. Vino je kmetijski izdelek, ki je kot tak opredeljen v Pogodbi. V 14 od 25 državah članicah ni trošarine na vino ali pa je zelo nizka (12 nima trošarine, Francija in Madžarska pa imata zelo nizko). Uvedba pozitivne trošarine za vino bi lahko imela posledice za porabo vina in za skupne ureditve trga za vino. Države članice proizvajalke vina se vedno sklicujejo na kmetijsko politiko kot na razlog, ki upravičuje uporabo ničelne stopnje za vino. Nekatere opozarjajo na težak položaj vinogradnikov, ki ne bi dopuščal uporabe pozitivne trošarinske stopnje za vino.

57. V času sprejetja prvega poročila je bila skupna ureditev trga za vino predmet reforme v okviru skupne kmetijske politike. Cilj reforme je bil začeti reševati obstoječi položaj prevelike proizvodnje in upadanje porabe zlasti namiznih vin v državah članicah proizvajalkah vina. Reforma skupne ureditve trga za vino je bila zaključena leta 1999[21]. Cilj nove skupne tržne ureditve je boljša prilagoditev ponudbe in povpraševanja po vinu. Nekateri glavni vidiki so omejitve novih nasadov in prestrukturiranje obsega vinogradniških površin z namenom zmanjšanja obsega proizvodnje namiznih vin in zasaditev sort, ki dajejo bolj kakovostno vino, ki je bolj usklajeno s potrebami trga. Prilagojeni so bili ustrezni tržni intervencijski ukrepi (pretežno finančna podpora za destilacijo vina, za skladiščenje, za uporabo mošta v druge namene razen za vino). Zlasti so bili obvezni destilacijski ukrepi zmanjšani na dva in uvedena je bila krizna destilacija za primer izjemnih motenj na trgu. Ta nova skupna tržna ureditev predstavlja korak proti bolj ciljno usmerjenim ukrepom in preusmeritev vinogradništva na bolj kakovostne izdelke.

58. Ničelno stopnjo za vino zagovarjajo tudi kot potreben pomožni ukrep, da se ne nasprotuje uravnoteženim razmeram na trgu, kar je eden od osnovnih političnih ciljev skupne ureditve trga za vino. Možen upad porabe, do katerega bi lahko prišlo po uvedbi pozitivne stopnje, bi res negativno vplival na tržno ravnotežje. Takšen upad porabe je treba kratkoročno nadomestiti s povečanimi tržnimi intervencijskimi

---

[20] „Rast, konkurenčnost in zaposlovanje: izzivi in pot naprej v 21. stoletje – Bela knjiga“ – COM(93) 700 z dne 5.12.93.

[21] Uredba Sveta (ES) št. 1493/1999 z dne 17. maja 1999 (UL L 179 ,14.7.1999).

ukrepi, pretežno v obliki destilacije presežka vina v alkohol. Visoke stroške te destilacije krije proračun Skupnosti. Po drugi strani je ničelna stopnja splošen ukrep, ki ni ciljno usmerjen in se uporablja tudi za naraščajoče tržne segmente vin boljše kakovosti in uvoženih vin, ki nimajo nobenih težav pri iskanju trga ali pa je teh težav manj. Temeljne strukturne težave so pretežno posledica spreminjajočih vzorcev porabe v državah članicah proizvajalkah vina. To lahko ponazorimo z rezultati študije o konkurenci, ki je preučila tudi razvoj porabe različnih izdelkov na prebivalca. V južnih državah članicah (Španija, Francija, Italija in Portugalska) se je poraba vina na prebivalca v zadnjih treh desetletjih zelo znižala, čeprav je v primerjavi z državami, ki vina ne pridelujejo, še vedno na visoki ravni. To je bilo deloma uravnoteženo s povečanjem povpraševanja po vinu v državah, ki uporabljajo visoke trošarinske stopnje za vino in v katerih se je tradicionalno pilo pretežno pivo. Nasprotno pa se je v državah članicah v južni Evropi (Grčija, Portugalska, Italija in Španija) zelo povečala poraba piva na prebivalca, ki pa se je v številnih severnih državah članicah (Avstrija, Belgija, Nemčija, Danska, Združeno kraljestvo, Luksemburg in Nizozemska) v devetdesetih letih nekoliko zmanjšala.

59. Države, ki pridelujejo vino in proizvajalci na splošno zelo nasprotujejo uvedbi pozitivne najnižje stopnje za vino. Trdijo, da v večini držav članic proizvajalk vina, vino ni bilo nikoli predmet trošarine, da je vino sestavni del njihove kulture in da bi bilo iz političnih razlogov težko uvesti obvezno obdavčenje vina. Dodajajo, da države članice proizvajalke vina, ki uporabljajo ničelno stopnjo ali samo zelo nizko nadzorno dajatev, predstavljajo okrog 85 % skupne porabe vina v EU in da se zato možne težave notranjega trga nanašajo samo na majhen 15 % del porabe vina v EU. Trdijo tudi, da je ničelna stopnja za vino potreben pomožni ukrep, ki podpira cilje skupne ureditve trga za vino in da bi bila v sedanjem položaju trga za vino uvedba kakršne koli – tudi nizke – obvezne obdavčitve v državah proizvajalkah vina škodljiva. Poleg tega obstaja tudi strah, da bi lahko sledili nadaljnji koraki, ki bi vodili k višji najnižji ravni obdavčitve vina. Menijo tudi, da pozitivna dajatev na vino sploh ne bi prispevala k reševanju težav notranjega trga, ki jih povzročajo velike razlike v davčnih ravneh med državami članicami z visoko obdavčitvijo in tistimi z nizko obdavčitvijo.

60. Trdijo tudi, da bi obdavčenje vina povzročilo uvedbo ali povečanje administrativne obremenitve za stotine tisoče malih vinogradnikov in uprav v državah članicah proizvajalkah do obsega, ki bi bil nesorazmeren s prihodkom, ki bi ga ta ukrep ustvaril. Ker pa je proizvodnja vina že predmet strogega nadzora kakovosti in gibanja v skladu s skupno ureditvijo trga za vino in v skladu z Direktivo 92/12/EGS, bi bila ta obremenitev glede gibanja znotraj Skupnosti morebiti manjša kot se pričakuje.

Kmetijska politika - ugotovitve

61. Iz zgornjega opisa različnih stališč izgleda, da je obdavčevanje vina ostaja zelo sporno in politično občutljivo vprašanje. Nekaj držav članic, ki ne proizvajajo vina, bi zahtevalo, da bi spremembe najnižjih stopenj za katero koli vrsto alkoholnih pijač morale biti možne le z uvedbo pozitivne najnižje trošarinske stopnje za vino. Države proizvajalke vina pa po drugi strani še naprej nasprotujejo uvedbi pozitivne najnižje trošarinske stopnje za vino.

62. Če se zdi, da je sprememba sedanjih ravni najnižjih stopenj težka, se pojavi drugo pomembno vprašanje. To vprašanje je ali je upravičeno ohraniti sedanji sistem

nadzora trošarinskih izdelkov (sistem gibanja pod režimom odloga plačila trošarine, med pooblaščenimi trošarinskimi skladišči, vzpostavljanje jamstev, spremne listine itd.) za izdelke, kot sta vino in pivo, ki so zavezani trošarini, katerih absolutna raven je nižja od DDV, ki se zanje uporablja v najmanj 10 od 15 in sedaj v 20 od 25 držav članic.

3.5.3. Širitev Evropske unije

63. Države članice, ki so se pridružile EU 1. maja 2004 za alkoholne pijače že uporabljajo stopnje, ki so enake ali višje od sedanjih najnižjih stopenj. Drugi državi kandidatki, s katerimi potekajo pristopna pogajanja (Romunija in Bolgarija) tudi nista zaprosili za prehodno obdobje po datumu pristopa, da bi dosegli sedanjo raven najnižjih stopenj. **V prilogah B1 do B4** so navedene trošarinske stopnje za alkohol in alkoholne pijače, ki jih uporabljajo države članice, ki so se EU pridružile 1. maja 2004 in države kandidatke.

3.6. Obdobje preučevanja

64. Člen 8 Direktive 92/84/EGS določa, da Svet vsaki dve leti na podlagi poročila in, če je primerno, na podlagi predloga Komisije pregleda trošarinske stopnje, določene v navedeni direktivi, in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme potrebne ukrepe.

65. Komisija meni, da je dveletno obdobje prekratko za potreben podroben pregled delovanja notranjega trga in drugih vidikov, ki jih je treba upoštevati v poročilu Komisije in za zagotovitev ustrezne perspektive za ocenjevanje sprememb zakonodaje držav članic. Štiriletno obdobje bi bilo bolj primerno za oceno delovanja notranjega trga in posledic možnih sprememb zakonodaje. Zato naj bi vsak prihodnji predlog za spremembo obstoječega okvira Skupnosti obdavčevanja alkohola vključeval spremembo člena 8 Direktive 92/84/EGS, da se določi pregled vsake štiri leta in ne vsaki dve leti.

4. STRUKTURA TROŠARINE, KI SE UPORABLJA ZA ALKOHOLNE PIJAČE

66. Čeprav zahteva po pregledu iz člena 8 Direktive 92/84/EGS Komisijo zavezuje samo, da poroča o trošarinskih stopnjah, določenih v navedeni direktivi, Komisija meni, da bi lahko pregled upošteval tudi spremembe strukture obdavčenja, ker je to vprašanje tesno povezano z vprašanjem stopenj. To še posebej velja za zadeve v zvezi z uvrščanjem alkoholnih pijač v vsako od kategorij, opredeljenih v direktivi o strukturi (Direktiva 92/83/EGS). Naslednja tri vprašanja so se pojavila v postopku posvetovanja pred tem poročilom:

a) različna obravnava vina in penečega vina;

b) prilagoditev oznak KN (kombinirane nomenklature), ki se uporabljajo za opredelitev kategorije izdelkov;

c) uvrščanje izdelkov za trošarinske namene.

4.1. Različna obravnava vina in penečega vina

67. Trenutno direktivi 92/83/EGS in 92/84EGS dajeta državam članicam možnost, da uporabljajo različne trošarinske stopnje za vino in peneče vino. Ko je razvidno iz tabele v **Prilogi B1**, 8 držav članic (Irska, Združeno kraljestvo, Danska, Nizozemska, Belgija, Francija, Nemčija, Avstrija) v tem trenutku uporablja to možnost.

68. Trenutno Nemčija in Avstrija uporabljata ničelno stopnjo za mirno vino in relativno visoko stopnjo za peneče vino. V Belgiji, na Danskem, v Franciji, Združenem kraljestvu, na Irskem in na Nizozemskem je stopnja, ki se uporablja za peneče vino višja od (pozitivne) stopnje za mirno vino (**glej Prilogo B1)**. Štiri države članice (Nemčija, Belgija, Nizozemska, Avstrija) tudi uporabljajo različno stopnjo za peneče vmesne izdelke in za mirne vmesne izdelke (**glej Prilogo B3**).

69. To razlikovanje v direktivah izhaja iz dejstva, da države članice zgodovinsko štejejo peneča vina za „luksuzne izdelke“. Pojavlja se vprašanje ali je takšno razlikovanje še vedno upravičeno, ker se oba izdelka vse bolj uživata ob podobnih priložnostih. Poleg tega obe kategoriji vsebujeta vino, ki ga lahko štejemo kot „luksuzni“ izdelek in tudi zelo poceni izdelke (npr. uvrščena vina v nasprotju z namiznimi vini).

70. Opredelitev „penečih vin“ v členu 8 Direktive 92/83/EGS lahko privede do nepoštenih rezultatov glede obdavčenja. Po opredelitvi, navedeni v členu 8, izraz „peneče vino“ pomeni izdelke, ki „so v steklenicah s šampanjskimi zamaški, pritrjenimi z žičnimi košaricami ali ki imajo povišan tlak zaradi ogljikovega dioksida v raztopini tri ali več barov“. Obe merili lahko štejemo kot samovoljni. Polpeneča vina, ki imajo povišan tlak, ki je malo nižji od treh barov, se izognejo trošarini, ki se zaračuna za peneča vina in uporabljajo nižjo (celo ničelno) stopnjo za mirna vina, če proizvajalec samo uporabi drugačen zamašek za steklenico. Pojavi se vprašanje ali naj se ohrani to različno obravnavanje ali pa naj se peneča vina in vmesni izdelki obravnavajo enako kot mirna vina in vmesni izdelki.

4.2. Prilagoditi oznake KN (kombinirane nomenklature), ki se uporabljajo za opredelitev kategorij izdelkov

71. Za opredelitev različnih kategorij alkoholnih pijač se Direktiva 92/83/EGS večinoma sklicuje na oznake KN. Člen 26 te direktive določa, da sklicevanje na oznake KN v direktivi pomeni sklicevanje na različico kombinirane nomenklature, veljavne ob sprejetju direktive (19. oktober 1992). V primeru spremembe uvrščanja morajo gospodarski subjekti za gibanje med državami članicami in za gibanja med EU in tretjimi državami uporabljati različne oznake KN za iste izdelke. Da bi upoštevali možne spremembe oznak KN in spremembe razlage (npr. spremembe pojasnil harmoniziranega sistema) in poenostavili položaj tako za gospodarske subjekte kot za uprave, **se je treba sklicevati na čim novejše oznake KN, ki se uporabljajo za podatke.** Da bi poenostavili posodabljanje sklicevanja na oznake KN, ki se uporabljajo, Komisija državam članicam predloži v razpravo **ali naj se v prihodnje takšne odločitve sprejme v skladu s postopkom, določenim v členu 24 Direktive**

92/12/EGS (postopek, ki vključuje Odbor za trošarine, kot je bilo dogovorjeno za energente v členu 2(5) Direktive Sveta 2003/96/ES[22]).

4.3. Uvrščanje izdelkov za trošarinske namene

72. Spremembe, predlagane v oddelku 4.2., bi olajšale življenje gospodarskim subjektom in upravam, ne bi pa rešile težav uvrščanja alkoholnih pijač v različne kategorije alkoholnih pijač, ki jih predvideva Direktiva 92/83/EGS. Opredelitev teh kategorij vedno pomeni sklicevanje na oznake KN. Zato je odločitev o razvrstitvi izdelka v carinsko tarifo predhodno vprašanje za odločitev o trošarinskem obravnavanju izdelka.

73. Tako trgovci kot državni upravni organi so nedavno službe Komisije opozorili na težave pri uvrščanju, pri čemer se pritožujejo zaradi različnega uvrščanja in – zato – različnega obdavčevanje istega izdelka v različnih državah članicah. Večina težav se nanaša na razlikovanje med izdelki oznake KN 2206 (vključno z drugimi fermentiranimi pijačami) in 2208 (vključno z žganimi pijačami). Pojasnila harmoniziranega sistema za številko 2206 dovoljujejo, da se destilirani alkohol doda „drugim fermentiranim pijačam“, ni pa podrobno navedeno v kakšnem obsegu je takšno dodajanje mogoče. Države članice to zelo različno razlagajo in zato je prišlo do položaja, ko nekatere države članice isti izdelek uvrstijo kot „druge fermentirane pijače“ ali „vmesni izdelki“, druge pa kot „žgane pijače“.

Možne rešitve

74. V okviru veljavne trošarinske zakonodaje EU (Direktiva 92/83/EGS), ki se sklicuje na oznake KN kot podlago za uvrščanje alkoholnih pijač, je težava različnega uvrščanja alkoholnih pijač mogoče rešiti le z **bolj enotno razlago in uporabo carinskih predpisov za uvrščanje teh izdelkov v KN.**

75. Za carinske namene gospodarski subjekti lahko od svojih carinskih organov dobijo zavezujočo tarifno informacijo (ZTI), ki se nanaša na uvrščanje izdelkov, uvoženih iz ali izvoženih v tretje države. ZTI se vnese v zbirko podatkov, ki jo vodi Komisija in so pravno veljavne v vseh državah članicah. Čeprav se ZTI dajejo za vsak posamezen primer in ne določajo splošnih pravil za uvrščanje izdelkov v KN, pa upravam in trgovcem dajejo napotke in lahko vodijo do bolj enotne uporabe pravil KN za uvrščanje v KN. ZTI pa ni moč zahtevati za izdelke, za katere ni mogoče dokazati carinskega interesa (npr. novi izdelki, ki se proizvajajo v EU in so v prometu samo v EU). Da bi povečali vrednost ZTI za trošarinske namene, bi bilo treba razmisliti o razširitvi možnosti, da gospodarski subjekti dobijo ZTI od svojih carinskih organov za trošarinske izdelke, ki niso namenjeni uvozu ali izvozu. Za to bi bilo treba spremeniti ustrezne carinske določbe[23].

76. Kot je navedeno zgoraj, carinski organi izdajajo ZTI za vsak posamezen primer na zahtevo gospodarskega subjekta. Zaradi oblikovanja bolj jasnih splošnih pravil za

---

[22] Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

[23] Člen 12 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o uvedbi Carinskega zakonika Skupnosti ter členov 5 do 14 izvedbenih določb Carinskega zakonika Skupnosti (Uredba Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvedbo Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92).

uvrščanje alkoholnih pijač v KN je bila ustanovljena delovna skupina, ki jo sestavljajo službe Komisije in carinske uprave številnih držav članic. Ta delovna skupina bo zlasti poskušala določiti jasno ločnico med oznakama KN 2206 in 2208. Je pa to zelo zapletena zadeva in morebiti rezultatov ne bo hitro. Poleg tega ne smemo spregledati, da nova carinska pravila za uvrščanje alkoholnih pijač v KN ne bodo imela nobenih posledic za trošarinske namene, kolikor ne bo posodobljeno sklicevanje na oznake KN v členu 26 Direktive 92/83/EGS, kakor je predlagano v odstavku 71 zgoraj. Uvrščanje v KN ne – in ne sme – upoštevati posledic tega uvrščanja na uvrščanje izdelka za trošarinske namene in lahko vodi celo do nezaželenih rezultatov glede uvrščanja nekaterih izdelkov za trošarinske namene.

77. Zato Komisija meni, da je treba razmisliti tudi o **bolj občutnih rešitvah, da bi bilo uvrščanje alkoholnih pijač za trošarinske namene manj odvisno od uvrščanja v KN.**

78. Prva možnost bi bila ponovna opredelitev kategorij trošarinskih izdelkov samo z ustnimi poimenovanji brez sklicevanja na oznake KN, primerljive s poimenovanji, ki se uporabljajo za tobačne izdelke v Direktivi 95/59/ES. Vendar bi bilo to lahko izredno zahtevno zaradi številnih raznolikih izdelkov na trgu alkoholnih pijač. Poleg tega se na trgu redno pojavljajo novi izdelki, kar bi lahko povzročilo nove težave pri uvrščanju.

79. Druga možnost bi bila kombinacija carinskih oznak in dodatnih elementov, predvidenih v Direktivi 92/83/EGS. Takšni dodatni elementi za trošarinske namene, kot je največja količina destiliranega alkohola, ki se lahko doda pijačam, dobljenim s fermentacijo, preden izgubijo značaj „drugih fermentiranih pijač“ ali „vmesnih izdelkov“, bi bili lahko v pomoč pri razmejevanju različnih kategorij izdelkov iz alkohola, v primerih, ko uporaba samo oznak KN ne daje jasnih rezultatov ali daje nezadovoljive rezultate na področju obdavčevanja. Vendar bi pri uporabi teh pravil v praksi lahko naleteli na znatne težave, ker je določanje porekla etilnega alkohola v izdelku lahko izredno težko in/ali drago.

80. Lahko bi razmislili tudi o uvedbi nove kategorije alkoholnih pijač, vključno z „drugimi fermentiranimi pijačami“, ki jim je bil dodan alkohol. Če pustimo sedanje opredelitve, podlago za izračun in stopnje trošarin za pivo, vino in etilni alkohol v Direktivi 92/83/EGS, nespremenjene, bi bile „druge fermentirane pijače“ (KN 2206) lahko obdavčene glede na vsebnost alkohola. Če sledimo primeru iz člena 3(2) Direktive 92/83/EGS, bi države članice lahko razvrstile takšne pijače v kategorije, od katerih vsaka vključuje največ dva ali tri odstotke prostorninske vsebnosti alkohola, pri čemer se vse pijače iz iste kategorije obdavčijo z enako trošarinsko stopnjo na hektoliter. Raven najnižjih stopenj za te izdelke v EU bi se lahko določila linearno ali pa bi se postopoma povečevala s povečevanjem vsebnosti alkohola izdelka. Ta rešitev bi omogočala državam članicam, da obdavčijo primerljive izdelke (fermentirane izdelke, ki jim je bil dodan alkohol) enako, na podlagi vsebnosti alkohola, pri čemer bi se zmanjšala potreba po jasnem razločevanju izdelkov, ki so uvrščeni v številki KN 2206 in 2208. Treba je povedati, da bi sedanja opredelitev „druge fermentirane pijače“ ostala nespremenjena in da bi bili izdelki, ki sedaj sodijo na področje te opredelitve (npr. jabolčnik ali hruškov mošt), še naprej obdavčeni kot vino, pri uporabi člena 15 Direktive 92/83/EGS.

Sklepne ugotovitve

81. Zakonodaja EU o trošarini za alkoholne pijače, sprejeta leta 1992 zaradi olajšanja odprave nadzora davčne narave na notranjih mejah, se od takrat ni spremenila. Namenjena je bila določitvi minimalnih zahtev, ki so se takrat zdele potrebne za delovanje notranjega trga. V tem smislu mora Svet na podlagi poročila Komisije redno pregledovati razmere.

82. To poročilo – drugo o tej zadevi od ustanovitve notranjega trga – opozarja na številne težavee delovanja notranjega trga, s katerimi se soočajo države članice. Izpostavljene težave so posledica včasih visoke davčne obremenitve za izdelke glede na njihovo osnovno vrednost in dejstvo, da so med nekaterimi državami članicami velike razlike v trošarinskih stopnjah. Večje približevanje bi veliko pripomoglo k rešitvi teh težav.

83. Ob upoštevanju zahtevnosti in številnih politično občutljivih vidikov zadeve, ki vključuje širše cilje Skupnosti in tudi regionalne, podeželske in kulturne dejavnike, temu poročilu ni priložen predlog direktive. V tej fazi je namen poročila, da se v Svetu, Evropskem parlamentu in Evropskem ekonomsko-socialnem odboru začne obširna razprava. Na podlagi izida te razprave bo Komisija odločila ali naj vloži predlog o vseh ali nekaterih vprašanjih, obravnavanih v tem poročilu, ali ne.

PRILOGA A

Prihodki od trošarine za alkoholne pijače, tobačne izdelke in mineralna olja (leto 2001) izraženi absolutno, kot odstotek skupnih prihodkov od trošarine in kot odstotek BDP

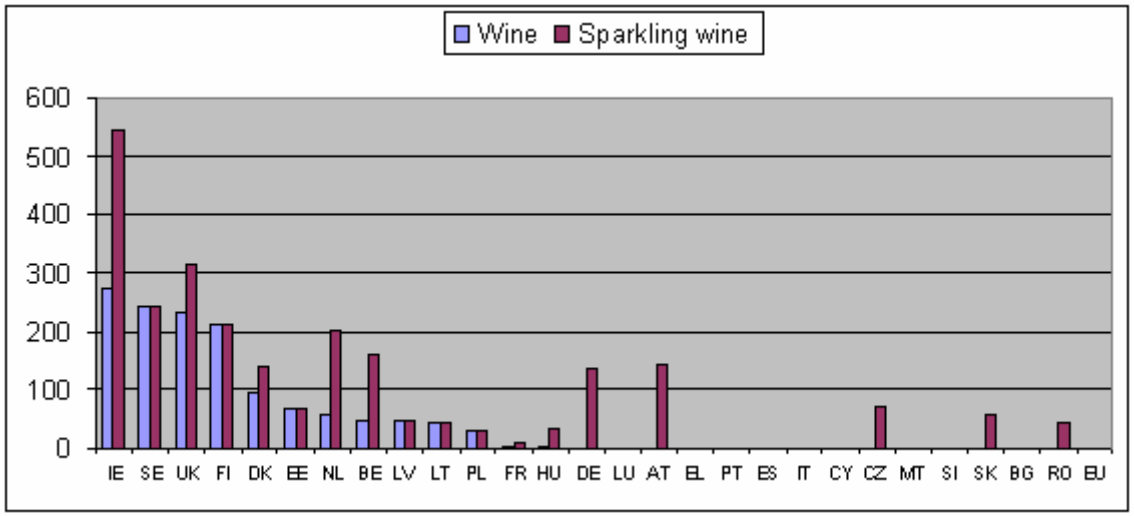
	GDP in million EUR	Excise duty receipts										
		In million EUR				As a % of total excise receipts			As a % of GDP			
		Total	Mineral oil	Tobacco products	Alcoholic drinks	Mineral oil	Tobacco products	Alcoholic drinks	Total	Mineral oil	Tobacco products	Alcoholic drinks
B	254.282	5.235	3.387	1.275	573	64,7%	24,4%	10,9%	2,06%	1,33%	0,50%	0,23%
DK	177.840	4.418	2.819	1.019	580	63,8%	23,1%	13,1%	2,48%	1,58%	0,57%	0,33%
D	2.071.200	54.806	39.331	12.025	3.450	71,8%	21,9%	6,3%	2,65%	1,90%	0,58%	0,17%
EL	130.927	4.558	2.283	2.006	269	50,1%	44,0%	5,9%	3,48%	1,74%	1,53%	0,21%
E	651.641	15.340	9.450	4.798	1.091	61,6%	31,3%	7,1%	2,35%	1,45%	0,74%	0,17%
F	1.463.722	33.549	22.780	8.190	2.578	67,9%	24,4%	7,7%	2,29%	1,56%	0,56%	0,18%
IRL	114.479	3.326	1.375	1.142	809	41,3%	34,3%	24,3%	2,91%	1,20%	1,00%	0,71%
I	1.220.147	32.602	24.412	7.444	746	74,9%	22,8%	2,3%	2,67%	2,00%	0,61%	0,06%
L	21.510	974	597	347	30	61,3%	35,6%	3,1%	4,53%	2,78%	1,61%	0,14%
N	429.172	7.746	5.223	1.677	846	67,4%	21,6%	10,9%	1,80%	1,22%	0,39%	0,20%
A	211.857	4.406	2.876	1.234	296	65,3%	28,0%	6,7%	2,08%	1,36%	0,58%	0,14%
P	122.978	3.575	2.228	1.100	247	62,3%	30,8%	6,9%	2,91%	1,81%	0,89%	0,20%
FIN	135.791	4.152	2.264	588	1.300	54,5%	14,2%	31,3%	3,06%	1,67%	0,43%	0,96%
S	244.905	6.577	4.540	807	1.230	69,0%	12,3%	18,7%	2,69%	1,85%	0,33%	0,50%
UK	1.596.986	59.113	35.454	12.489	11.169	60,0%	21,1%	18,9%	3,70%	2,22%	0,78%	0,70%
EU	**8.847.436**	**240.377**	**159.019**	**56.141**	**25.216**	**66,2%**	**23,4%**	**10,5%**	**2,72%**	**1,80%**	**0,63%**	**0,29%**

PRILOGA B1

Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za vino in peneče vino (1/5/2004)

Member States	Wine	Sparkling wine
	Rate In EUR per hl	
IE	273	546
SE	243	243
UK	292	313
FI	212	212
DK	95	142
EE	67	67
NL	59	201
BE	47	161
LV	46	46
LT	44	44
PL	29,8	29,8
FR	3,4	8,4
HU	3,2	36
DE	0	136
LU	0	0
AT	0	144
EL	0	0
PT	0	0
ES	0	0
IT	0	0
CY	0	0
CZ	0	73
MT	0	0
SI	0	0
SK	0	58
Candidate countries		
BG	0	0
RO	0	42
EU	***0***	***0***

Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za vino in peneče vino (1/5/2004)

PRILOGA B2

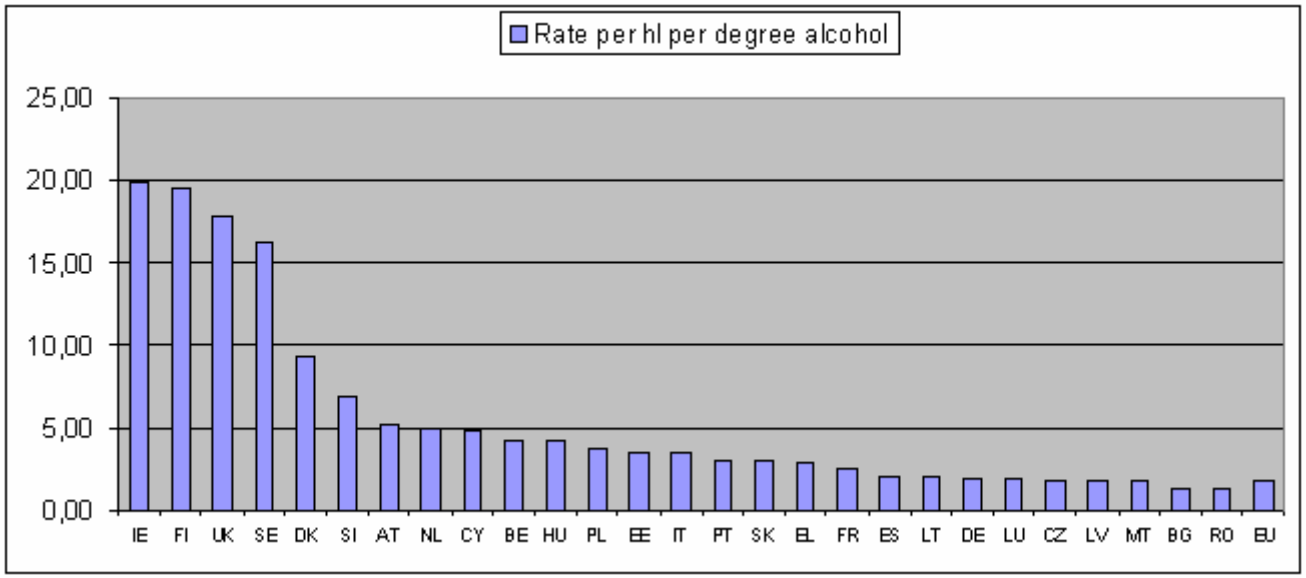
Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za pivo (1/5/2004)

Member States	In EUR per hl per degree alcohol[1][2]	In EUR per litre of beer at 5°	
IE	19,87	0,99	
FI	19,45	0,97	
UK	17,87	0,89	
SE	16,18	0,81	
DK	9,31	0,47	
SI	6,98	0,35	
AT	5,20	0,26	
NL	5,02	0,25	
CY	4,79	0,24	
BE	4,28	0,21	
HU	4,14	0,21	
PL	3,75	0,19	
EE	3,52	0,18	
IT	3,48	0,17	
PT	3,04	0,15	
SK	3,03	0,15	
EL	2,83	0,14	
FR	2,60	0,13	
ES	2,03	0,10	
LT	2,03	0,10	
DE	1,98	0,10	
LU	1,98	0,10	
CZ	1,88	0,09	
LV	1,88	0,09	
MT	1,87	0,09	
Candidate countries			
BG	1,35	0,07	
RO	1,37	0,07	
EU	**1,87**	**0,09**	

[1] Rate applied on beer of an actual alcoholic strength of 5% by volume

[2] For Member States taxing beer per degree Plato, conversion into degree alcohol has been made assuming that 1 degree alcohol equals 2,5 degree Plato

Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za pivo (1/5/2004)

PRILOGA B3

Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za vmesne izdelke (1/5/2004)

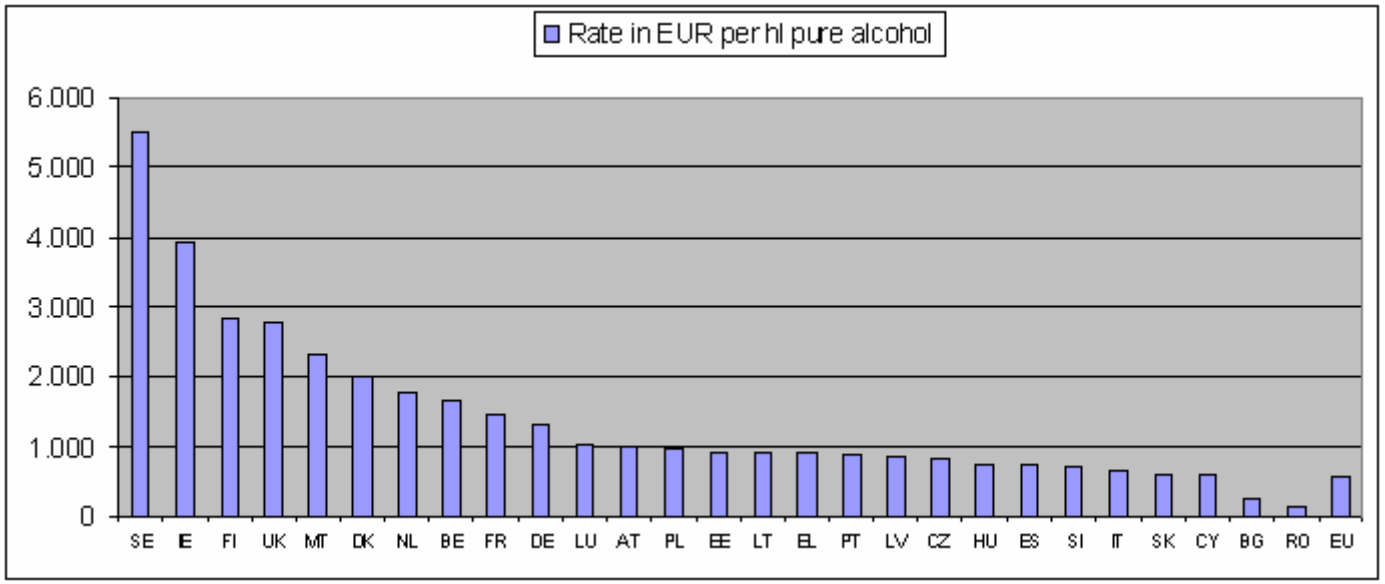
Member States	Still intermediate products	Sparkling intermediate products
	Rate in EUR per hl	
SE	497	497
FI	424	424
IE	396	396
UK	300	300
FR	214	214
DE	153	136
DK	142	142
LV	108	108
NL	103	201
EE	102	102
BE	99	161
CZ	73	73
AT	73	144
LU	67	67
LT	67	67
SI	64	64
PL	60	60
SK	58	58
HU	52	52
PT	51	51
IT	50	50
ES	49	49
MT	47	47
EL	45	45
CY	45	45
Candidate countries		
BG	46	46
RO	45	45
EU	***45***	***45***

PRILOGA B4

Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za etilni alkohol in žgane pijače (1/5/2004)

	Rate in EUR per hl pure alcohol	Rate in EUR per litre of spirits at 40°
Member States		
SE	5.519	22,1
IE	3.925	15,7
FI	2.825	11,3
UK	2.776	11,1
MT	2.332	9,3
DK	2.020	8,1
NL	1.775	7,1
BE	1.661	6,6
FR	1.450	5,8
DE	1.303	5,2
LU	1.041	4,2
AT	1.000	4,0
PL	963	3,9
EE	927	3,7
LT	927	3,7
EL	908	3,6
PT	881	3,5
LV	847	3,4
CZ	831	3,3
HU	756	3,0
ES	740	3,0
SI	707	2,8
IT	645	2,6
SK	606	2,4
CY	599	2,4
Candidate countries		
BG	257	1,0
RO	150	0,6
EU	***550***	**2,2**

Trošarinske stopnje, ki se uporabljajo za etilni alkohol in žgane pijače (1/5/2004)

PRILOGA C

Trošarinske stopnje, ki jih uporabljajo države članice, izražene za en odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hl (v EUR)

Member State	Beer	Still wine (at 12% vol.)	Sparkling wine (at 12% vol.)	intermediate products (at 18% vol.)	Spirits
BE	4,28	3,92	13,42	5,51	16,61
DK	9,31	7,92	11,83	7,89	20,20
DE	1,98	0	11,33	8,50	13,03
EL	2,83	0	0	2,50	9,08
ES	2,03	0	0	2,75	7,40
FR	2,60	0,28	0,70	11,89	14,50
IE	19,87	22,75	45,50	22,01	39,25
IT	3,48	0	0	2,75	6,45
LU	1,98	0	0	3,72	10,41
NL	5,02	4,92	16,75	5,70	17,75
AT	5,20	0	12,00	4,06	10,00
PT	3,04	0	0	2,85	8,81
FI	19,45	17,66	17,66	23,56	28,25
SE	16,18	20,25	20,25	27,61	55,19
UK	17,89	19,33	26,08	16,66	27,76
CY	4,79	0,00	0,00	2,50	5,99
CZ	1,88	0,00	6,12	4,08	8,31
EE	3,52	5,54	5,54	5,68	9,27
HU	4,14	0,26	2,99	2,89	7,56
LT	2,03	3,63	3,63	3,70	9,27
LV	1,88	3,85	3,85	5,99	8,47
MT	1,87	0,00	0,00	2,59	23,32
PL	3,75	2,48	2,48	3,32	9,63
SI	6,98	0,00	0,00	3,54	7,07
SK	3,03	0,00	4,85	3,23	6,06

Trošarinske stopnje, ki jih uporabljajo države članice, izražene za en odstotek prostorninske vsebnosti alkohola na hl (v EUR)(1/5/2004)

